

Lluís Maria Munné i Castellet

Doctor en Ciències Químiques

Ha mort cristianament a Barcelona, a l'edat de 95 anys, el dia 9 de desembre del 2020. (A.C.S.) La seva esposa, Mercè Gri; fills, Lluís Maria i Rosa, Elisabet i Oriol; nets, Robert, Helena, Georgina i Lluís Maria, i família tota ho fan saber als amics i coneguts, i els preguen de voler-lo tenir present en les seves oracions. La cerimònia tindrà lloc demà, dia 11 de desembre del 2020, a les 10.30 hores, al Tanatori Sant Gervasi.

Antonia Pérez Romero

Vídua de Josep Puig Llobet

(3-9-1925/8-12-2020)

Els seus fills, Juan i Isabel, Jaume i Fina; nets, Marc, Karina, Sandra, Álvaro, Alexia i Pol; besnets, Sara, Max i Alejandra; la seva neboda, Rosa, i família tota, t'estimem i et recordarem sempre amb l'amor i la il·lusió que hem viscut tots junts.

Tanatori Les Corts

Juan Guitart Busquets

Ha mort cristianament a Barcelona, a l'edat de 87 anys, el dia 9 de desembre del 2020. La seva esposa, Elena; els seus fills, la mare dels seus fills, els seus nets, la seva germana, els seus nebots, les seves cosines i tots els seus amics preguem que el vulgueu tenir present en el record. La cerimònia de comiat tindrà lloc demà, dia 11 de desembre del 2020, a les 13.30 hores, al Tanatori Les Corts de Barcelona.

Blanca Medir Tió

Ha fallecido el 9 de diciembre a la edad de 45 años habiendo recibido los Santos Sacramentos. Sus afligidos hijos, Alexia, Lucas y Víctor Bonastre Medir; sus padres, Víctor (+) y Cuca; sus hermanos, Marcos, Estela y toda la familia ruegan la tengan presente en sus oraciones.

Barcelona, 9 de diciembre del 2020

en memoria.com

LA VANGUARDIA.COM

Todas las esquelas a un clic

<http://www.enmemoria.com>

OBITUARIS

Saviesa irrepensible

JORDI NADAI I OLLER (1929-2020)

Historiador

Acaba de morir Jordi Nadal, potser la figura més important de la cultura catalana de tots els temps en el camp de les ciències socials. Un home de coratge, capaç de lluitar contra la corrupció, la manel·leria, les màfies i les capelletes que abunden en aquest país. Capaç d'obligar, amb la seva veu potent, a aturar un autobús en ple carrer de Barcelona per retreure la conducta a un grup d'energúmens que apedregaven el vehicle, ple de passatgers, i fer-los fugir espaordits. Ell sol i ja amb una edat avançada!

Se'l sol presentar com a historiador de l'economia. Però era això i moltes coses més. Era el millor demògraf espanyol i, també, un gran historiador social. Deixeble de Jaume Vicens Vives, va acabar superant el mestre. Desgraciadament, el gran Vicens va tenir poc temps en aquest món. Tots els grans historiadors que he conegut sempre m'han preguntat per Jordi Nadal: Carlo Maria Cipolla, Fernand Braudel, Carlos Marichal, Stanley Stein, David S. Landes, Juan Pérez de la Riva, Massimo Livi-Bacci o Nicolás Sánchez-Albornoz, a Prato, Princeton, Berkeley, la Biblioteca Nacional José Martí de l'Havana, la Sorbona, la London School of Economics, el Colegio de México, Madrid...

També em preguntaven per un col·lega seu que ens va deixar fa poc temps, Josep Fontana. Parlaven de tots dos amb enorme respecte i n'esmentaven els noms en tots els fòrums. La grandesa de Nadal era tal que sempre va afirmar, fins i tot en públic, que Josep Fontana era el millor dels historiadors catalans i espanyols, el més intel·ligent, malgrat que la ideologia de tots dos era molt diferent. Però no era cert. El millor dels historiadors catalans eren tots dos. I si ens referim als espanyols, també. Tot i que, en aquest cas, hi hem d'afegir el seu gran amic, Nicolás Sánchez-Albornoz. Jordi Nadal era, a més, un gran escriptor, tant en català com en castellà.

Deixa una obra immensa, perquè era capaç, com només poden els grans historiadors, de tractar de temes i èpoques molt diferents, però no pas des de la frivolitat

o des de la ignorància. Ell entenia els documents originals i feia investigació pura, no pas divulgació de pa sucats amb oli, ni pura conjectura. La seva genialitat professional va ser tan enorme que quan va presentar la tesi doctoral a la Universitat de Barcelona, el tribunal li va negar la qualificació més alta perquè el seu descobriment era tan important que era increïble que es desconequés el fenomen. Per a vergonya de tothom, la majoria dels catalans continuen ignorant aquests fets.

Els títols i les distincions que va rebre van ser moltíssims. Però algunes institucions –a Barcelona i a Madrid– no van estar a l'altura. Fins i tot, en algun cas, es van comportar amb una roïndat miserable. Vaig patir la vergonya que el meu propi departament li negués el nomenament de doctor honoris causa per la Universitat Autònoma de Barcelona, malgrat que la meua proposta va guanyar la votació àmpliament.

Res de nou sota la capa del cel!

Vaig tenir l'honor de presentar-lo al Saló de Cent quan se li va atorgar la màxima distinció de la ciutat de Barcelona. També vaig dirigir amb ell la magna exposició *Catalunya, la fàbrica d'Espanya* al Born. Va ser un treball extraordinari, i el mèrit es devia a la seva saviesa i a la seva empena inigualable. Vaig tenir la fortuna de compartir amb ell gairebé tota la meua vida d'adult i vaig aprendre d'ell gairebé tot el que sé en el terreny científic i fins i tot en el terreny personal.

Les condolences més sinceres per a la seva dona, Josefina Domènech, que el va acompanyar els últims anys, molt difícils. També per als seus tres fills i per als seus nebots, entre ells l'exconseller Joaquim Nadal, el filòleg Josep Nadal i el novel·lista Rafael Nadal. Però també per a tothom, perquè hem perdut un personatge irrepensible.

JORDI MALUQUER DE MOTES

Rigor i passió d'historiador

La desaparició de Jordi Nadal i Oller suposa una pèrdua irreparable per a la historiografia econòmica. Però se'n va també l'intel·lectual apassionat, exigent i implacable contra les vanitats, crític amb la burocràcia universitària i amb la mediocritat política (i n'hi havia prou amb una breu entrevista per captar totes aquestes virtuts, no tan habituals al seu hàbitat).

Jordi Nadal, nascut a Cassà de la Selva el 1929, es va doctorar en Història per la Universitat de Barcelona (UB) el 1957 amb una tesi sobre la immigració francesa a Catalunya al segle XVII. Des del

1952 fins al 1967 va ser professor d'història econòmica a la UB. Després va ser catedràtic a les universitats de València, Autònoma de Barcelona i altre cop UB, per acabar fent classes a la UPF.

Va publicar una trentena d'obres, en solitari o en equip. Les més citades i divulgades ha estat *La població espanyola, siglos XVI a XX* (1966) i *El fracaso de la revolución industrial en España, 1814-1913* (1975). Va dirigir i va coordinar dues obres bàsiques i exhaustives: *Atlas de la Industrialización de España, 1750-2000* (2003) i *Atlas de la Industrialización de Catalunya 1750-2010* (2012). I, ja amb

90 anys fets, publicava un altre llibre esperat: *La Hispano Suiza. Esplendor y ruina de una empresa legendaria*.

Ahir un dels seus molts deixebles, el professor Jordi Catalán, recordava el dia que Nadal li va mostrar els seus dos despatxos plens de llibres i documents: "Aquest és el de l'atles de la industrialització a Catalunya i a l'altre hi tinc els papers de la Hispano Suiza. Quan acabi aquestes dues coses ja em podré morir". I, com tantes altres vegades, va complir amb puntualitat i amb el rigor característic del seu magisteri.

JOSEP PLAYÀ MASET